

УДК 619:616-078:636.9
© 2015

*Коне М. С., кандидат ветеринарних наук,
Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук,
Держговська Є. О., аспірант*

(науковий керівник – кандидат ветеринарних наук С. Б. Передера)

Полтавська державна аграрна академія

Забіяка О. О., лікар ветеринарної медицини

ТОВ «Біоцентр», м. Полтава

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ КАЛІЦИВІРОЗУ КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІК ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА

Рецензент – доктор ветеринарних наук С. М. Кулинич

Вивчено вікову й породну чутливість, сезонність виникнення та динаміку прояву каліцивірозу у котів в умовах ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава. Запропоновано різні схеми лікування каліцивірозу котів. Встановлено, що каліцивіроз частіше реєструється серед котів віком від двох місяців до одного року. Більш схильними до захворювання є безпородні тварини. Хвороба має виражену сезонність, що проявляється частішими випадками у весняно-літньо-осінній період. Запропонована нами схема лікування каліцивірозу котів забезпечує високу терапевтичну ефективність.

Ключові слова: каліцивіроз, кіт, лікування, схема, ефективність.

Постановка проблеми. Каліцивіроз котів (або каліцивірусна інфекція кішок) – високо контагіозна вірусна гостропротікаюча хвороба, яка характеризується різким підвищенням температури, ринітом, кон'юнктивітом, ураженням ротової порожнини, що проявляється утворенням виразок на язиці, щоках та піднебінні [1, 3, 5].

Каліцивіроз на сьогодні лишається одним із найпоширеніших вірусних інфекційних захворювань котів, що призводить до значних економічних і моральних втрат. Загальні економічні збитки від даної хвороби складаються із затрат, пов'язаних із загибеллю тварин та на проведення профілактичних, протиепізоотичних і лікувальних заходів [4, 6, 8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Аналізуючи дані журналів реєстрації хворих тварин ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» за 2011–2013 роки, можна зробити висновок, що в місті Полтава каліцивіроз котів є поширеним явищем. Провідні лікарі ветеринарних клінік міста стверджують, що за останні роки почастишали випадки захворюваності котів інфекційни-

ми хворобами, у тому числі й каліцивірозом. У зв'язку з цим виникає потреба в розробці нових ефективних схем лікування та профілактики даної хвороби.

Діагностика захворювання складна й проводиться комплексно на підставі епізоотологічних даних, клінічних ознак та результатів лабораторних досліджень [2, 3, 7].

Метою наших досліджень є аналіз епізоотичного процесу за каліцивірусної інфекції котів в умовах ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава.

Завдання – провести порівняльну оцінку схем лікування каліцивірозу у котів і розробити найбільш ефективну схему терапії та профілактики у тварин.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводилися в період 2011–2013 років на базі ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава.

Для вивчення порівняльної ефективності різних схем лікування каліцивірозу у котів в умовах зазначених ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» нами було відібрано три різні вікові групи тварин (по 7 котів у кожній), хворих на гостру форму каліцивірозу. Тварин відбирали за принципом аналогів.

На базі приватного заводчика британської короткошерстої породи кішок О. О. Зуєвої, яка проживає у зоні діяльності ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава, з метою порівняльної оцінки ефективності різних вакцин проти каліцивірозу, нами був поставлений дослід. За період із вересня по грудень 2013 року в розпліднику окотилися 6 кішок. У цілому від них було одержано 30 кошенят британської породи. З народжених кошенят було сформовано 3 дослідні групи (по 10 тварин у кожній).

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Для профілактики каліцивірозу котів використовували наступні вакцини: Мультифел-4, Квадрикет, Нобівак Трикет.

Результати дослідження. Для оцінки епізоотичної ситуації щодо каліцивірозу в місті Полтава ми аналізували дані ветеринарної звітності по захворюваності котів у ветеринарних клініках ТОВ «Біоцентр».

Результати аналізу породної сприйнятливості котів до каліцивірозу свідчать про те, що частіше ця хвороба у місті Полтава реєструється серед безпородних тварин (40,8 % від загальної кількості хворих).

Найчастіше каліцивіроз реєстрували у кішок у віці від двох місяців до одного року. Слід зазначити, що каліцивіроз у кішок не зустрічався у віці до двох місяців і старше п'яти років.

Іншими словами, каліцивірозом хворіють кішки різних вікових груп, але найбільш сприйнятливі – кошенята до одного року.

Крім того, слід звернути увагу на те, що кошенята до двох місяців не хворіють, що, на наш погляд, є наслідком вищого імунного захисту кошенят, які одержують антитіла з молозивом матері.

Аналізуючи отримані дані, ми встановили, що

для каліцивірозу котів характерна сезонність перебігу: частіше дане захворювання реєструється у весняно-літньо-осінній періоди, але пік припадає на літо.

З метою визначення ефективності різних схем терапії гострої форми каліцивірозу котів трьох сформованих груп лікували різними комплексами препаратів.

Результати дослідження різних схем лікування котів у клініках ТОВ «Біоцентр» наведені в таблиці 1.

Як свідчать дані таблиці 1, найбільшу ефективність лікувальних заходів отримали під час використання схеми, що включала 5 % розчин Енрофлоксу, Фоспреніл, Циклоферон, Гамавіт, Катозал, РБС.

Терапевтична ефективність становить 100 %.

Результати проведеного дослідження з вивчення ефективності вакцинації проти каліцивірозу у кішок відображені у таблиці 2.

Аналізуючи отримані дані таблиці 2, ми встановили, що найефективнішим виявився третій метод профілактичної вакцинації (Квадрикет) – з 10-ти тварин жодна не захворіла.

1. Терапевтична ефективність різних схем лікування каліцивірозу котів (n = 7)

Група тварин	Схема лікування	Одужало		Загинуло	
		тварин	%	тварин	%
1	5 % розчин Енрофлоксу + Гамавіт + Катозал + РБС + Циклоферон + Фоспреніл	7	100,0	-	-
2	5 % розчин Енрофлоксу + Гамавіт + Катозал + РБС + Циклоферон	6	85,71	1	14,29
3	5 % розчин Енрофлоксу + Гамавіт + Катозал + РБС	4	57,14	3	42,86

Примітка: n – кількість тварин у групі.

2. Порівняльна ефективність різних вакцин за профілактичної імунізації кішок (n = 10)

Група тварин	Вакцини	Не захворіло		Захворіло	
		абсолютне число	%	абсолютне число	%
1	Мультифел-4	8	80,0	2	20,0
2	Нобівак трикет	9	90,0	1	10,0
3	Квадрикет	10	100,0	-	-

Примітка: n – кількість тварин у групі.

Висновки:

1. Каліцивірозом хворіють кішки різних порід, проте частіше дане захворювання реєструється серед безпородних тварин.

2. Ензоотія каліцивірозу у кішок має виражену сезонність (частіше проявляється у весняно-літньо-осінній період).

3. Каліцивіроз реєструється у кішок різного віку, але більш схильні до зараження тварини

віком від двох місяців до одного року.

4. Розроблена нами схема лікування, що включає 5 % розчин Енрофлокса, Фоспреніл, Циклоферон, Гамавіт, Катозал і РБС у дозах відповідно до ваги тварини, має найвищу ефективність (100 %).

5. Для профілактики каліцивірозу котів найбільш ефективною виявилася вакцина «Квадрикет».

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Борисевич В. Б.* Болезни кошек / В. Б. Борисевич, Б. В. Борисевич. – К., 1997. – 143 с.

2. *Зелютков Ю. Г.* Инфекционные болезни кошек / Ю. Г. Зелютков, В. А. Машеро, В. В. Петров. – Витебск : ВГАВМ, 2003. – 60 с.

3. *Крылов А. Н.* Биологические свойства возбудителя калицивируса кошек и разработка метода диагностики болезни / А. Н. Крылов : дис. на соиск. уч. степени к. б. н. – М., 2000. – 198 с.

4. *Лукьянова М. А.* Лечение и профилактика калицивируса кошек / М. А. Лукьянова // Студенческий вестник аграрных наук. – Симферополь, 2011. – №28. – С. 48–50.

5. *Ремси Я.* Инфекционные болезни собак и кошек. Практическое руководство / Я. Ремси, Б. Теннант. – М. : Аквариум, 2005. – 290 с.

6. *Сулимов А. А.* Вирусные болезни кошек / А. А. Сулимов. – М. : Колос, 2004. – 86 с.

7. *Щербина Е. В.* Применение препаратов Гамавит, Фоспренил, Максидин в схемах лечения заболеваний мелких домашних животных различной этиологии / Е. В. Щербина : матеріали 7-ї міжнар. наук.-практ. конф. [«Проблеми ветеринарного обслуговування дрібних домашніх тварин»]. – К., 2002. – С. 83–85.